

III. DODATEK
APPENDIX

RODINNÁ ANAMNÉZA

1. Časujte slovesa (v přítomném i minulém čase):

jmenovat se, narodit se, bydlet, žít, zemřít, lehnout si, spát, vážit, měřit, kouřit, svléknout se, vstát

2. Od maskulin tvořte feminina:

- pán, lékař, lékárník, pacient, profesor, učitel, prodavač, student, číšník, dělník, ředitel, řidič, úředník, malíř, účetní, ekonom, právník, manažer
- otec, syn, strýc, vnuk, bratranec, synovec, manžel, chlapec, bratr, vdovec, tchán, švagr, důchodce, penzista
- ženatý, svobodný, rozvedený, nemocný

3. Kde pracuje lékař, lékárník, učitel, prodavač, číšník, dělník?

4. Vytvořte plurál:

- dítě, manžel, vnuk, rodič, sourozenec
- ruka, noha, oko, ucho, rameno, koleno, kyčel, ret, bok, loket, kotník, stehno, lýtko

5. Vyjádřete jedním slovem:

- otec a matka; bratr a sestra; žena, které zemřel manžel; starý člověk, který už nepracuje; člověk bez práce
- častá a řídká stolice; nemoc vyvolaná nedostatkem inzulínu; zánět průdušných žláz; přecitlivělost na nějakou látku

6. Slova v závorce dejte do správného tvaru:

1. Mám tři děti: dva (syn) a (jedna dcera). 2. Kolik máte (sourozenci)? 3. Nemám (bratr) ani (sestra). 4. Na (jaká nemoc) zemřeli rodiče? 5. Dědeček zemřel na (rakovina). 6. Měly vaše děti (žloutenka, spála)? 7. Žijete sám nebo s (dcera, syn)? 8. Měl někdo ve vaší rodině (cukrovka, rakovina, duševní choroba)? 9. Potřebujete (pečovatelka)? 10. Máte vlastní byt s (koupelna, ústřední topení)? 11. Už jsem rok v (důchod). 12. Mám malé dítě, jsem na (mateřská dovolená).

7. Doplněte správný tvar verba:

- přítomný čas:** 1. Jaké léky (užívat - VY)? 2. Sama si (uklízet a vařit - JÁ). 3. Dcera mi (nakupovat). 4. (Starat se - VY) o sebe sám? 5. Moje děti (nebydlet) v Praze. 6. (Otékat) vám nohy? 7. V poslední době se (necítit - JÁ) dobře. 8. Každý měsíc (chodit - JÁ) k lékaři na kontrolu.
- minulý čas:** 1. (Užívat - VY) jste často antibiotika? 2. (Brát - VY) jste někdy drogy? 3. Kdy vám (operovat - ONI) slepé střevo? 4. Které nemoci jste (mít - VY) v dětství? 5. Kdy vám (vzít - ONI) krční mandle?

8. Doplněte: co, jak, kolik, kdo, jak dlouho, kde, kdy, kolikrát, jak často:

1. — o vás pečuje? 2. — se dnes cítíte? 3. — pracujete? 4. — a — jste se narodila? 5. — máte děti? 6. — denně berete léky? 7. — spíte? 8. — chodíte na kontrolu? 9. — vás bolí? 10. — se léčíte? 11. — je vám let? 12. — jste rodila?

9. Doplněte prepozice:

1. Jaké nemoci jste měl — dětství? 2. Pacient má — dětství epileptické záchvaty. 3. Pracujete — noci, — směny? 4. Bydlíte sama nebo — dětmi? 5. Dědeček zemřel — rakovinu. 6. Jdu — lékaři — kontrolu.
1. Kdy jste šel — důchodu? Už rok jsem — důchodu. 2. — koho se léčíte? — urologa. 3. — se léčíte? Léčím se — srdcem, — žaludkem. 4. — jakém oddělení jste ležel? — chirurgii. 5. Studenti medicíny mají praxi — nemocnici — interním oddělení.

10. Doplněte správné verbum:

— anamnézu, — vyšetření, — diagnózu, — injekci

11. Odpovězte na otázky:

- a) 1. Byl(a) jste někdy na operaci? Na jaké?
2. Kdy jste byl(a) naposled nemocný(á)? Jakou nemoc jste měl(a)?
3. Chodíte často k lékaři?
4. Jaké léky berete?
- b) 1. Kolik vážíte a měříte? Máte ideální váhu (nadváhu)?
2. Držel(a) jste někdy dietu? Jakou?
3. Jíte zdravě? Která jídla máte rád(a)?
4. Pijete kávu nebo alkohol? Kouříte?

12. Tvořte imperativ:

svléknout se; vstát; obléknout se; lehnout si na lehátko; sednout si; vyzvednout si léky v lékárně; ukázat, kde vás bolí; jít na rentgen; nebát se; uklidnit se; zavřít oči

13. Doplňte podle smyslu:

Točí se mi —. Buší mi —. Mám křeče v —. Mám vředy v —.

14. Doplňte správnou koncovku:

1. Mám (migréna, chřipka, angína, žloutenka, srdeční vada). 2. Pacient zemřel na (rakovina, infarkt, mozková mrtvice). 3. V naší zemi se očkuje proti (tuberkulóza, spála, spalničky, neštovice, tetanus, chřipka). 4. Měl někdo v rodině (cukrovka, duševní choroba, nádor)? 5. Měl jste někdy problémy s (alkohol, drogy)? 6. Mám problémy s/se (srdce, žaludek, játra, ledviny, migréna).

15. Slova v závorce dejte do správného tvaru:

1. Zdravotní sestra pracuje v (nemocnice) na (jednotka) intenzivní péče. 2. Lékařka ordinuje v (ordinace). 3. Lékař je na (ambulance, operační sál, rentgen). 4. Studenti medicíny mají praxi na (interna, chirurgie, psychiatrie), studenti stomatology mají praxi na (zubní oddělení).

16. Utvořte vokativ:

pan doktor, paní doktorka, pan profesor, paní asistentka, pan docent, pan Novák, paní Novotná, pan Veselý

17. Uveďte opozita k adjektivům:

živý člověk, hubený muž, zdravý chlapec, starší bratr, lehká nemoc, vlastní dítě, světlý pokoj, vlhký byt, drahý nájem, starý dům, malý syn

18. Od uvedených substantiv tvořte adjektiva a přidáním dalšího substantiva vytvořte odborný termín (např. ústa - ústní dutina):

tělo	žlučník	loket
břicho	pánev	koleno
zub	hrud	ledviny
nos	stehno	moč
kůže	oko	játra
žaludek	ucho	čelo
krk	plíce	rameno
srdce	kloub	kyčel

19. Vyjmenujte tělní systémy.

20. Kolik smyslů má člověk? Jaké?

21. Které znáte dětské infekční nemoci?

22. Zeptejte se pacienta na jeho potíže; použijte verbum:

mít potíže	bolet	chybět
stěžovat si	trápit	scházet
cítit se		

Studentka medicíny neudělala zkoušku z fyziologie.

„Pane profesore, kdy mohu přijít na druhý termín?“

„No, samozřejmě, až budete všechno umět.“

„Ale pane profesore, tak dlouho nemohu studovat.“

„Jak spíte,“ ptá se lékař pacienta.

„V pyžamu, potmě a bos.“

TRÁVICÍ SYSTÉM

1. Časujte verba (přítomný, minulý, budoucí čas):

polykat, zvracet, zhubnout, jíst, pít, ztloustnout, odpočívat

2. Imperfektivní verbum změňte na perfektivní:

jíst, tloustnout, hubnout, pít, potit se

3. Utvořte plurál:

- plíce, ledvina, nadledvina, průduška, žíla, tepna, céva
- závrať, obtíž, problém, operace, záchvat, kolika

4. Doplňte správný tvar slov v závorce:

1. Lékař mluvil s (rodina, děti, manžel) pacientky. 2. Primář udělal pacientovi (punkce). 3. V laboratoři udělali vyšetření (krev, moč, stolice). 4. Sestra dala (pacient, pacientka) injekci. 5. V nemocnici měří zdravotní sestry (pacienti) teplotu dvakrát nebo třikrát denně. 6. Máte nucení na (stolice, močení, zvracení)?

5. Doplňte prepozici:

1. Máte bolesti — hrudní kostí? 2. Bolí vás — hrudi, — žebry, — podbřišku, — pupku? 3. Mám brát léky — lačno, — jídlem nebo — jídle? 4. Máte bolesti — polykání? 5. Cítíte bolest — lopatkami? 6. Nemám chuť — jídlu. 7. Máte nucení — stolici? 8. Byla — stolici krev?

6. Pozorujte prepozice:

- pošlu vás na odborné vyšetření, na rentgen, na chirurgii, na ortopedii, na neurologii
- pošlu vás k odborníkovi, k chirurgovi, k ortopedovi, k urologovi, k neurologovi

7. K podtrženým slovům uveďte opozita:

negativní příznak; pravý bok; horní víčko; silná bolest; horký čaj; hořký čaj; zácpa; ve dne; subjektivní příznak; zhubnout; zlepšuje se to; bolest je větší; po jídle; je to lepší; fyzická únava; je mi dobře; přijmout do nemocnice

8. Uveďte synonyma ke slovům: nemoc, symptom, kolika.

9. Vyjádřete synonymicky:

1. Jak se vám daří? 2. Jaké máte potíže? 3. Cítím se dobře. 4. Je mi špatně. 5. Mám hlad. 6. Nemám chuť k jídlu. 7. Moc nesolte.

10. Doplňte správné adjektivum podle vzoru: pediatr je dětský lékař:

1. oftalmolog je — lékař; 2. stomatolog je — lékař; 3. dermatolog je — lékař; 4. gynekolog je — lékař

11. Kterí specialisté pracují na chirurgii, interně, psychiatrii, gynekologii, ORL?

12. a) Vytvořte imperativ:

nejíst nic tučného, omezit sůl, moc nesolit, nepít kávu ani alkohol, užívat léky na lačno, jíst ovoce a zeleninu, pít horký čaj, užívat léky třikrát denně, nekouřit, chodit denně na procházky, pravidelně cvičit, víc odpočívat

b) Vyjádřete totéž kondicionálem.

13. Doplňte: kdy, kolikrát, kolik, jak často, kde, kam, jak dlouho:

1. — denně máte stolici? 2. — se bolest šíří? 3. — vás to nejvíc bolí? 4. — jste neměl stolici? 5. — bolest trvá? 6. — jste zvracel? 7. — máte bolesti? 8. — bolest začala? 9. — tekutiny denně vypijete? 10. — se objevily první příznaky? 11. — za noc musíte močit?

14. Doplňte správnou koncovku:**a) genitivu:**

laboratorní vyšetření (krev, moč, stolice, hlen, žaludeční šťáva)
 operace (žaludek, oko, ucho, slepé střevo, žlučník)
 rentgen (plíce, kolenní kloub)
 transplantace (orgány, ledviny, srdce)
 zánět (močovod, vaječníky, žlučník, pohrudnice, střední ucho, horní dýchací cesty, slinivka,
 močové cesty, močový měchýř, průdušky, žíly, spojivky, mozkové blány)
 rakovina (tenké a tlusté střevo, děloha, játra, jícen, kůže, hrtan, prostata)

b) lokálu:

cysta na (ledviny)
 nádor na (játra, plíce, mozek)
 šelesty na (srdce)
 závislost na (nikotin, alkohol, drogy, práce, hrací automaty)

15. Zopakujte si části zaživacího systému; utvořte lokál:

ústa (PL) - v —; hltan - v —; jícen - v —; žaludek - v —; dvanáctník - v —; tenké střevo - v —; tlusté střevo - v —; konečník - v —

16. Změňte podle vzoru: oběh krve - krevní oběh:

svaly zad, tlak krve, nález v normě, kameny v ledvinách, vyšetření lékařem

17. Od slov v závorce tvořte adjektiva:

(žluč) kameny, (žaludek) šťáva, (játra) testy, (dvanáctník) vřed, (ledviny) kolika, (ústa) dutina, (zub) lékař, (krk) obratle, (záda) svaly, (střevo) potíže, (žlučník) záchvat, (hruď) kost, (řít) otvor, (infekce) nemoc, (krev) tlak

18. Doplňte verbum ve správném tvaru:**a) přítomný čas:**

1. Kam se bolest (šřit)? 2. (Vystřelovat) ta bolest někam? 3. (Svědět) vás kůže? 4. (Jíst - JÁ) jen rohlíky, (pít - JÁ) jen hořký čaj. 5. Co vám nejvíc (pomáhat)? 6. Horečka večer (stoupat), ráno (klesat).

b) minulý čas:

1. Sanitka už (přijet). 2. Co jste včera (jíst)? 3. Rána se dobře (zahojit). 4. (Zvracet) jste? 5. (Dostat) jste někdy krevní transfuzi? 6. (Zhubnout) jste nebo jste (ztloustnout)?

19. Převeďte z přítomného času do minulého:

1. Pacient se rychle uzdravuje. 2. Zlepšuje se to nebo zhoršuje? 3. Není mi dobře. 4. Točí se mi hlava. 5. Ráno se cítím líp. 6. Teče mi krev z nosu. 7. Jím málo, ale piji hodně. 8. Bolí mě břicho. 9. Po jídle zvracím. 10. Necítím se dobře. 11. Bolesti začnou, když sním něco smaženého. 12. Udělá se mi špatně.

20. Pamatujte si:

VERBUM			
<i>imperfektivní</i>	<i>perfektivní</i>		
prohlížet	prohlédnout koho?		
vyšetřovat	vyšetřit		SG PL
ošetřovat	ošetřit	+ AKUZ.	M
léčit	vyléčit		pacienta -y
operovat			F
vidět	uvidět		pacientku -y
pozorovat	zpozorovat		

VERBUM			+ AKUZ.		+ DAT.	
<i>imperfektivní</i>	<i>perfektivní</i>		<i>SG</i>	<i>PL</i>	<i>SG</i>	<i>PL</i>
dávat	dát co? komu?	injekci	-e	M		
		infuzi	-e	-ovi		-ům
		lék	-y	F		
měřit	změřit	teplotu		-ce		-ám
		tlak				
		pulz				
provádět (dělat)	provést (udělat)	punkci	-e			
předpisovat	předepsat	lék	-y			
mluvit	s kým?	+ INSTRUMENTÁL		<i>SG</i>	<i>PL</i>	
				M		
				-em		-y
				F		
				-ou		-ami

21. Doplňte: a) přítomný čas:

1. V nemocnici (pozorovat a vyšetřovat - MY) pacienty, (dávat) pacientům injekce a (měřit) jim teplotu, tlak a pulz. 2. Lékaři (prohlížet, vyšetřovat, operovat a léčit) pacienty. 3. Zdravotní sestry (dávat) pacientům léky, injekce a infuze.

b) minulý čas:

1. Zdravotní sestra (odebrat) pacientovi krev a (poslat) ji na vyšetření do laboratoře. 2. (Dát - JÁ) pacientce infuzi. 3. Lékařka (prohlédnout) pacienta a (předepsat) mu léky. 4. Sestra (změřit) nemocnému teplotu a tlak a (dát) mu injekci. 5. Lékař (vyšetřit) pacientku a (poslat) ji na rentgen.

22. Tvořte verbální substantiva podle vzoru: zvracet - zvracení:

(polykat): při —	(píchat): — v boku, na prsou
(nutit): — na stolici	(zvracet): — krve
(pálit): — žáhy	(slinit): zvýšené —
(močit): bolesti při —	(kručet): — v břiše
(říhat): při —	(vyšetřit): — pacienta
(svědit): — kůže	(ošetřovat): domácí —
(bušit): — srdce	(dýchat): při —
(potit se): nadměrné —	(krváčet): — z nosu

23. Doplňte verbum podle smyslu:

— dietu	— krev, moč
— teplotu, pulz, tlak	— laboratorní vyšetření
— pacienta	— punkci
— diagnózu	— injekci
— krvácení	— krev na vyšetření
— zrak, sluch	

24. Zapamatujte si synonymní výrazy:

omdlít = ztratit vědomí = být v bezvědomí = upadnout do bezvědomí

Tvořte věty v minulém čase:

Pacient (pacientka) —.

25. Tvořte věty podle vzoru: alkohol - hlava: Po alkoholu mě vždycky bolí hlava:

káva - žaludek; čokoláda - zuby; špatné jídlo - břicho; těžká fyzická práce - záda; dlouhá chůze - nohy

26. Je to pravda?

- Všechno, co je dobré, je zdravé.
- Zelenina a ovoce jsou zdravé.
- Kuřecí maso není zdravé.

27. Odpovězte pacientovi:

Pane doktore, co mám dělat, když mě bolí žaludek a břicho,
když mám průjem,
když nemůžu spát?

28. Odpovězte na otázky:

- a) 1. Které znáte systémy orgánů? 2. Které jsou tělní dutiny? Které orgány jsou v nich uloženy?
3. Které vnitřní orgány jsou párové? 4. Které žlázy jsou v lidském těle?
- b) 1. Jaká je stolice? 2. Jakou barvu má moč?

29. a) Jaké dáte pacientovi otázky při zažívacích potížích?

- b) Řekněte pacientovi, kdy má brát léky při zažívacích potížích.

30. Dokončete věty:

- 1. Abych nedostal chřipku, —.
- 2. Abych měl dobrou náladu, —.
- 3. Abys byl zdravý, —.
- 4. Abys dobře spal, —.
- 5. Aby vás nebolela hlava, —.
- 6. Abychom udělali zkoušku z fyziologie, —.
- 7. Abyste nebyl nemocný, —.
- 8. Abyste byl spokojený, —.

31. Utvořte otázku k těmto odpovědím:

- 1. —? Bolest se objeví, když sním něco smaženého.
- 2. —? Bolí to tady v nadbříšku.
- 3. —? Je to silná pulzující bolest.
- 4. —? Trvá to asi dvě hodiny.
- 5. —? Mám ty bolesti asi týden.

32. Ptejte se pacienta na jeho návyky a zlovyky:

nedostatek tělesné aktivity, špatné stravovací návyky, kouření, alkohol, drogy

*Manželka si stěžuje svému muži: „Pořád jen vařím a vařím a co z toho mám? Nic.“
Manžel odpovídá: „To buď ráda, já z toho mám žaludeční vředy.“*

*„Pane doktore, už dva měsíce beru ty pilulky na zhubnutí - a pořád nic.“
„A berete jich osm denně?“
„Ano, po každém jídle jednu.“*

Říká se, že všechny houby jsou jedlé. Bohužel, některé jenom jednou.

OBĚHOVÝ SYSTÉM

1. Časujte verba (vytvořte přítomný i minulý čas):
dýchat, kašlat, potit se, stát, ležet, sedět

2. Ptejte se pacienta; použijte verba:
cítit se, bolet, být unavený, spát, kašlat

3. Odpovězte na otázky; v odpovědi použijte slova v závorce:
1. Nevíte, kam šel doktor Novák? - (ordinace) 2. Kde je vrchní sestra? - (laboratoř) 3. Kam odvezli pacienta? - (nemocnice) 4. Kde leží pacientka? - (pokoj č.12) 5. Kde je pan primář? - (operační sál) 6. Kde najdu ředitele nemocnice? - (kancelář)

4. Doplňte správnou koncovku:
1. Jdu do (lékárna) pro kapky proti (kašel). 2. Zhoršuje se kašel v (chlad, prašné prostředí)? 3. Byl jsem na operaci před (týden, měsíc, rok). 4. Bolest vystřeluje do (záda, krk, levá ruka), pod (pravá lopatka). 5. Máte při (kašel) svírání v (krk), bolest na (hrud)? 6. Máte (zvýšená teplota) nebo (horečka)? 7. Je bolest horší při (chůze)? 8. Máte (kašel) a (rýma)? 9. Dýchejte (ústa, nos). 10. Míváte často (chřipka) nebo (angína)? 11. Jsou bolesti větší při (námaha) nebo v (klid)? 12. Trpíte (dušnost, astma)?

5. Doplňte správný tvar verba (přítomný čas):
1. Jak se vám (dýchat)? 2. Máte pocit, že se (dusit)? 3. (Kašlat) ve dne nebo i v noci? 4. (Cítit) tlak na hrudníku? 5. (Potit se) v noci?

6. Pozorujte prefixy:
zakašlete! vykašláváte hlen nebo krev? odkašlávám dobře

7. Tvořte imperativ:
a) dýchat zhluboka, nadechnout se, vydechnout, chvíli nedýchat, nekouřit, ležet v posteli, pít horký čaj s citronem, vypotit se, zadržet dech, otevřít ústa, ukázat jazyk, říct A, brát léky třikrát denně
b) vyhnout si rukáv, sevřít ruku v pěst, zacvičit si, zavolat na pohotovost

8. Doplňte: jak dlouho, kde, kolikrát, jak, co, kdy, kolik:
1. — se vám dýchá? 2. — máte ty potíže? 3. — jste bral naposled antibiotika? 4. — váš stav zhoršuje? 5. — cigaret denně kouříte? 6. — se objevily první příznaky nemoci? 7. — se léčíte? 8. — vykašláváte? 9. — vám pomáhá? 10. — jste byl na rentgenu plic?

9. Doplňte adjektiva: pravý - levý:
— tvář, — oko, — ucho, — ledvina, — plíce, — bok, — noha, — ruka, — koleno, — rameno, — zápěstí, — spánek, — oční víčko, — předloktí, — pata, — stehno, — obočí

10. a) Doplňte číslovku: dva (M), dvě (F, N)
oba (M), obě (F, N):
— plíce, — ledviny, — lokty, — kolena, — kyčle, — kotníky, — kosti, — oči, — uši, — ruce, — nohy, — tváře, — rty, — čelisti, — boky, — prsty, — palce, — žebra, — zuby, — klouby, — svaly, — žíly, — tepny
b) Vytvořte jednotné číslo (singulár) s číslovkou: jeden (M), jedna (F), jedno (N).

11. Tvořte opozita:
nadechnout se, zvýšená teplota, ve dne, stav pacienta se zlepšuje, při vdechu, v klidu, zrychlené dýchání, výdech, menší dávka léku, vysoký krevní tlak

12. Doplňte verbum:
— krev, — krevní tlak, — krvácení

13. Doplňte správnou koncovku:

- a) zánět (průdušky, horní cesty dýchací)
zápal (plíce, pohrudnice)
b) kapky do (nos, oči)
léky proti (horečka, bolest, zánět, kašel)
křeč v (břicho, žaludek, ruka, noha)

14. Doplňte:

alergie na —, závislost na —, bolest je — (charakter bolesti)

15. Tvořte adjektiva od sloves:

- a) Jaká je bolest? (bodat, řezat, svírat, pálit, tepat)
Jaká je bolest, která trvá stále; kterou nemůžeme snést; která pulzuje?
b) Jaká je nemoc, která trvá dlouho; kterou nelze vyléčit; na kterou se umírá?

16. Doplňte adjektivum: horní - dolní:

— ret, — čelist, — končetina, — oční víčko, — dýchací cesty

17. Od slov v závorce tvořte adjektiva; tvořte nové termíny:

- a) dutina (lebka, hrud', ústa, nos, břicho, pánev)
kost (čelo, stehno, lýtko, loket, holeň, hrud', pánev)
kloub (kyčel, koleno, rameno, loket, zápěstí)
sval (stehno, břicho, záda, srdce)
b) (srdce) záchvat, slabost, svaly
(plíce) dýchání, choroby, oddělení
(nos) dutina, kost, dírky
(oko) lékař, víčko, nemoci, oddělení
(ucho) boltec, maz, chrupavka, lékař, lalůček
(kůže) nemoci, lékař, oddělení, nádor
(mozek) obrna, pleny
(žaludek) štáva, vředy, kapky, likér
(ledviny) záchvat, kameny
(ústa) dutina, předsíň
(zub) kaz, lékař, oddělení, kámen, protéza

18. Od adjektiv tvořte adverbia:

(pomalý)	- dýchejte —
(hluboký)	- — se nadechněte
(špatný)	- je mi —
(dobrý)	- dnes mi není —
(denní)	- užívejte lék třikrát —
(náhlý)	- nemoc začala —
(pravidelný)	- chodte — na procházky
(přesný)	- lékař určil diagnózu —

19. Tvořte synonymní výrazy podle vzoru:

a) nádor na plicích - plicní nádor:

kapky do nosu -	kaz zubů -
vyšetření plic -	zánět oka -
onemocnění střev -	potíže se žaludkem -
nádor na kůži -	nemoci kloubů -

b) kameny v ledvinách - ledvinové kameny:

katar průdušek -	injekce proti tetanu -
křeč svalů -	závislost na drogách -

20. Odpovězte na otázky; v odpovědi použijte slova v závorce:

1. Čím chirurg operuje? (skalpel)

2. Čím provádí lékař vyšetření? (stetoskop, ultrazvuk, laser, rentgen)
3. Jak provádí lékař vyšetření? (poslech, pohmat, poklep)
4. Čím se lidé léčí? (léky, vitaminy, tablety, prášky, injekce, bylinkový čaj, obklady, masáže, rehabilitační cvičení)
5. Čím jste se řízl? (nůž, žiletka)

21. Dokončete věty:

V noci nemůžu spát, protože —.
 Spím, jen když —.
 Jsem tak unavená, že —.

22. Je to pravda?

- Když máš chřipku, musíš brát antibiotika.
- Když má člověk jen zvýšenou teplotu, nemusí ležet v posteli.
- Léky zapijte mlékem.
- Když bereme léky, nesmíme pít alkohol.

23. Řekněte pacientovi, kdy má brát léky proti chřipce (angíně); zeptejte se ho na alergii na nějaký lék.

24. Jaké jsou příznaky:

- a) chřipky b) angíny c) zápalu plic d) infarktu?

25. Ptejte se na kašel:

1. Jaký — ? 2. Kašlete — ? 3. Je to — ?

26. Doplňte spojky:

a) že, protože:

1. Lékař říkal, — musím týden ležet v posteli, — mám chřipku. 2. Je často nemocná, — nejí vitaminy. 3. Lékařka mi řekla, — musím denně cvičit a zhubnout. 4. Musím ležet v posteli, — jsem nemocná. 5. — byl stav pacienta špatný, musel jít na operaci. 6. Primář mne prohlédl a řekl, — to není nic vážného. 7. Nešel jsem na přednášku, — jsem byl nemocný.

b) ale, aby:

1. Musí brát léky, — se uzdravila. 2. Chtěl jsem jít na přednášku, — byl jsem nemocný a zůstal jsem doma. 3. Pacient měl jít na operaci, — nechtěl. 4. Lékař jí doporučil, — držela dietu. 5. Dělal všechno, — byla brzy zdravá. 6. V nemocnici byl zdravotní stav matky dobrý, — po návratu domů se zhoršil. 7. — byl člověk spokojený, musí být zdravý.

c) až, když:

1. — jsem byl nemocný, musel jsem ležet v posteli, pít horký čaj s citronem a užívat léky. — budu zdravý, budu zase sportovat. 3. Zavolej mi, — budeš po operaci. 4. — se vrátíš z nemocnice domů, navštívím tě. 5. — byl v nemocnici, byl jeho zdravotní stav špatný. 6. — budu zdravá, pojedu domů. 7. — se vrátíš z nemocnice, bylo mu líp.

27. Ptejte se a odpovídejte podle vzoru: Kdy si kupujete léky proti bolesti? - Když mě něco bolí:

léky na spaní; prášky proti bolesti hlavy; nosní kapky; aspirin; kapky proti kašli; vitaminy; bylinkový čaj; oční kapky; mast

28. Odpovězte pacientovi:

Pane doktore, co mám dělat, když mám kašel,
 když mám horečku,
 když mě bolí hlava?

29. a) Časuňte věty:

- Musím brát léky, abych se uzdravil.
- Abych udělal zkoušku, musím pilně studovat.

b) Tvořte podobné věty.

30. Vytvořte dialog lékaře s pacientem, který má chřipku.

„Tak vy říkáte, že stále večer nemůžete usnout? A zkusil jste počítat, jak jsem vám doporučil?“

„Ano, pane doktore.“

„A do kolika jste napočítal?“

„Do 275 298.“

„A pak jste konečně usnul?“

„Ne, pak bylo ráno.“

Lékař: „Sprchoval jste se každé ráno studenou vodou, jak jsem vám radil?“

„Nemám tolik času, pane doktore.“

„Jak to, vždyť to trvá jen několik minut.“

„No jo, ale hodinu trvá, než se k tomu odhodlám.“

If you look like your passport photo, you're too ill to travel.

TRAUMATOLOGIE

1. Časujte verba v přítomném a minulém čase:

zakopnout, upadnout, uklouznout, vstát, chodit, cvičit, posilovat, zrentgenovat

2. Vytvořte plurál:

1. Otékají vám (noha, kotník, oční víčko, koleno, prst)?
2. Vystřelují bolesti mezi (lopatka, do (lýtka)?
3. Nahradíme vám (kyčelní kloub) umělými.

3. Doplňte genitiv:

artróza (koleno, rameno, kyčel) zástava (dýchání, srdce)
úraz (loket, rameno, hrudník) otok (koleno, kotník)

4. Doplňte: a) genitiv:

poranění (nos; oko; ucho; obličej; hrudník; páteř; žebra; mícha)
zlomenina (horní, dolní čelist; klíční kost; krček stehenní kosti; ruka; noha)
amputace (noha; ruka; prsty)
rentgen (hrudník; koleno; kyčel)
náhrada (kyčelní kloub)

b) akuzativ:

poranit si (nos; oko; ucho; obličej; hrudník; páteř; žebra; mícha)
zlomit si (horní, dolní čelist; klíční kost; krček stehenní kosti; ruka; noha)
amputovat (noha; ruka; prsty)
rentgenovat (hrudník; koleno; kyčel)
nahradit (kyčelní kloub)

5. Doplňte koncovku instrumentálu:

otrava (houby; potraviny; léky; chemické látky; alkohol; plyn)
mažte si bolavé místo (mast; gel)
pohněte (hlava; prsty; palec u nohy)

6. Slova v závorce dejte do správného tvaru:

1. Bolí vás koleno při (chůze) po schodech?
2. Chodíte o (hůl, berle)?
3. Máte bolesti v (kyčel, koleno, loket, rameno, kotník)?
4. Máte bolesti jen v (krajní poloha)?
5. Po autohavárii jsem měl (otřes mozku).
6. Bolest vystřeluje do (lýtka, rameno, loket, celá ruka, stehno, bok, záda, břicho).
7. Pacient leží na (záda, břicho, pravý bok).
8. Lehněte si na (záda, břicho, druhý bok).
9. Máte v (koleno) výpotek, musím vám udělat (punkce).
10. Musím provést (artroskopie kolena).
11. Bolí vás v (záda), na (prsá)?
12. Píchná mě v (bok), na (hrud).
13. Uhodil jsem se do (hlava, spánek, pravá ruka, levá noha).

7. Doplňte verbum:

— ránu, — stehy, — slepé střevo

8. Dejte sloveso do správného tvaru:

a) přítomný čas:

1. (Bolet) to dnes víc nebo míň?
2. (Omdlívat - VY) často?
3. Po čem bolest většinou (vznikat)?
4. Když si (lehnout - JÁ), (být) bolest menší.

b) minulý čas:

1. (Upadnout - JÁ) a (otéct) mi koleno.
2. (Omdlít - VY) jste někdy; (být - VY) v bezvědomí; (ztratit - VY) vědomí?
3. Co bolest (vyvolat)?
4. (Bolet) to víc při pohybu?

9. Doplňte: co, kde, kam, jak dlouho, kdy:

1. — teď cítíte bolest?
2. — bolest vystřeluje?
3. — bolest vyvolává?
4. — se léčíte?
5. — bolest uklidňuje?
6. — se objevil otok?

10. Doplňte prepozice:

1. — autohavárii jsem byl několik minut — bezvědomí.
2. Budí vás bolest — spánku?
3. Přijďte —

středu — kontrolu. 4. Nemohu se postavit — nohu. 5. Nemám cit — prstech. 6. Dám vám ruku — sádry. 7. Máte mžitky — očima? 8. Vezměte si prášek — bolesti. 9. Berte léky jen — bolesti. 10. Bolí mě — kyčli — každém kroku. 11. Mám velké bolesti — chůzi — schodech.

11. Tvořte imperativ:

(stát) rovně, (lehnout si) na záda, (otočit se) na druhý bok, (ležet) klidně, (svléknout se) do půl těla, (předklonit se), (zaklonit) hlavu, (ohnout) ruku v lokti, (zvednout) nohu, (natáhnout) nohy, (pokrčit) kolena, (cvičit) každý den, aktivně (odpočívat), (pohnout) hlavou, (mazat si) bolavé místo mastí, (přikládat si) obklady, (posilovat) svaly dolních končetin, (jezdit) na kóle, při bolesti (si vzít) prášek

12. Doplňte opozita:

svléknout se - upadnout -
ohnout ruku - teplý obklad -
slabá bolest -

13. Od adjektiv tvořte adverbia:

(rovný): stůjte —
(klidný): ležte —
(prudký): po operaci se zdraví pacienta — zhoršilo
(silný): po úrazu pacient — krvácel
(nesnesitelný): — to bolí
(těžký): po autohavárii má — poškozené zdraví
(správný): lékař se — rozhodl pacienta operovat
(postupný): zdravotní stav pacienta se — zlepšoval
(obvyklý): moč je tmavší než —
(stálý): mám — nucení na stolicí

14. Pozorujte prefixy:

natržené ucho, naražený loket; utržená ledvina, utržený meniskus; vyražený dech, vytržený zub; přetržené křížové vazy (v koleně), přeražený nos

15. Od verba vytvořte pasivní slovesné adjektivum podle vzoru: poranit si páteř - poraněná páteř:

- a) zlomit si klíční kost, zápěstí; vyrazit si dech; skřípnout si nerv; naštěpnout si žebro; narazit si koleno; natáhnout si sval; poranit si míchu; poškodit si Achillovu šlachu (achilovku); vymknout si kotník; odřít si loket; popálit si kůži; opařit si ruku; pořezat si prst; znehybnit končetinu; operovat slepé střevo; zrentgenovat hrudník
- b) vyléčit pacienta; zranit dítě; vyšetřit pacientku; ošetřit ránu; dezinfikovat a sešit ránu; zachránit život; stabilizovat stav nemocného; předepsat lék

16. Odpovězte pacientovi:

Pane doktore, co mám dělat, když mě bolí záda,
když mě bolí ruka, noha,
když mě bolí kotník?

17. Je to pravda?

- Sportovat může člověk v každém věku.
- Sport je zdravý.
- Transplantace srdce je lehká operace.

18. Odpovězte na otázky; v odpovědi použijte slova v závorce:

1. Kde pacienta operovali? - (fakultní nemocnice, klinika)
2. Kam přivezla sanitka zraněného? - (ambulance)
3. Kde ordinují lékaři? - (ordinace)
4. Kde čekají pacienti? - (čekárna)
5. Kde je vrchní sestra? - (JIP: jednotka intenzivní péče)
6. Kde je pan primář? - (ARO: anesteziologicko-resuscitační oddělení, operační sál)
7. Kam odvezli pacienta? - (rentgen, ortopedické oddělení, odborné vyšetření, traumatologie, neurologie)

8. Kde si můžeme koupit léky? - (lékárna)

19. Odpovězte na otázky:

1. Které části má lidské tělo?
2. Které části má horní a dolní končetina?
3. Které části má trup a lidská hlava?

20. a) Jaké otázky dáte pacientovi při bolestech kloubů?

b) Řekněte pacientovi, kdy má jít na rentgen; kdy má přijít na kontrolu.

21. Odpovězte na otázky:

Byl jste někdy na operaci? Na jaké? Kolik vám bylo let? Byla operace úspěšná?

22. Odpovězte:

Kdy vás bolí kyčel?

Použijte slova: a) při (pohyb); při (každý krok)
b) při (chůze po schodech; chůze po rovině)
c) v (klid)

23. a) Zeptejte se pacienta:

- proč přišel k lékaři
- kdy a jak dlouho ho bolí kyčel; objednejte ho na kontrolu za měsíc
- jak se mu stal úraz kolena; pošlete ho na rentgen

b) Rozviňte dialog na tato témata.

24. a) Popište, jak se vám stal úraz kolena; použijte výrazy v závorce:

(hrát tenis, hrát fotbal, jít po schodech, uklouznout, upadnout, nemoct vstát, nemoct se postavit na nohu, muset jet taxíkem k lékaři)

b) Popište, jak vás lékař léčil; použijte výrazy v závorce:

(poslat na rentgen, dát nohu do sádry, nesmět chodit, mít nohu v klidu, chodit jen o holi, /při/jít na kontrolu za měsíc, sundat sádru)

Na chirurgickou ambulanci přivezla sanitka dědečka zraněného při autonehodě. Lékař se ptal: „Jel jste moc rychle, že?“

„Ne, šel jsem moc pomalu,“ odpověděl dědeček.

Dáma jela velmi rychle autem a narazila do stromu. Probudila se až v nemocnici. Lékař ji vyšetřil a diktuje nález: „Zlomenina klíční kosti vpravo. Zlomenina VI. - VIII. žebra vpravo. Tržná rána na hlavě...“ Pak se obrátil k pacientce a zeptal se: „Kolik je vám let, paní Malá?“

„Dvacet sedm.“

„... a otřes mozku s těžkou amnézií.“

Proč si chirurgové berou k operacím rukavice?

Aby nezanechali otisky prstů.

STOMATOLOGIE

1. Časujte v přítomném i minulém čase:

otevřít, růst, kousat, zaplombovat, vytrhnout, vyvrtat

2. Tvořte: a) imperfektivní slovesa:

polknout, zavřít, vytrhnout, vyvrtat

b) perfektivní slovesa:

kazit se, růst, plombovat, otevírat

3. Vytvořte imperativ:

a) (sednout si), (posadit se) do křesla, (otevřít) ústa, (vypláchnout si), (skousnout), dvě hodiny nic (nejíst), (nebát se) bolesti, (nepolykat), (nezavírat) ústa, (neotáčet) hlavu, (přijít) na kontrolu za týden, (objednat se) u sestry

b) pane doktore, (spravit, vyvrtat, zaplombovat, vytrhnout) mi zub

c) (čistit si) zuby po každém jídle, po posledním čištění zubů večer už nic (nejíst), (omezit) sladkosti, (chodit) pravidelně k zubnímu lékaři na prohlídku (**Vyjádrete totéž kondicionálem.**)

4. Doplňte verbum ve správném tvaru:

a) přítomný čas:

1. Který zub vás (bolet)? 2. Zub vám (vyvrtat a zaplombovat - JÁ). 3. Už několik dní mě (bolet) zuby a (otékat) mi levá tvář.

b) minulý čas:

1. Včera mě (začít) bolet stolička vlevo dole. 2. (Upadnout - JÁ) na schodech a (ztratit - JÁ) vědomí. 3. Pane doktore, včera mi (vypadnout) plomba. 4. (Výrazit si - JÁ) zub. 5. (Otéct) mi horní ret, (otéct) mi dásně.

5. Doplňte verbum ve správném tvaru:

a) přítomný čas:

zuby (růst, prořezávat se, kazit se, bolet)

b) minulý čas:

zub (nevyrůst, neprořezat se, zkazit se, vypadnout)

6. Doplňte verbum:

— zub	— zubní kámen	— kaz	— otisky
— kořen	— můstek, korunku	— zubní protézu	— nerv

7. Dejte slovo v závorce do správného tvaru:

a) otok (tvář, dásně)

zánět (okostice, nerv, zub, sliznice; dásně, rty, slinné žlázy)

operace (dolní čelist)

hygiena (ústní dutina)

stav (chrup, parodont)

sekrece (sliny)

porucha (vývoj, růst) zubů

b) 1. Můžete hýbat (čelist)? 2. Zuby zpevníme (dlaha). 3. Jak dlouho budu mít (dlaha) v (ústa - PL)? 4. Dám vám (injekce). 5. Jste očkován proti (tetanus)?

8. Vytvořte plurál následujících substantiv:

zub	dásně	tvář
plomba	kaz	stolička
kořen	otisk	řezák
korunka	nerv	špičák

9. Doplňte správnou koncovku adjektiva:

pravý - levý: tvář

tvrdý - měkký: patro, zubní tkáň

horní - dolní: čelist, ret, zuby, zubní oblouk, řada zubů

přední - zadní: zuby

10. Od slov v závorce tvořte adjektiva; vytvořte odborný termín:

- a) (zub) kámen, kaz, váček, lékař, oddělení, můstek, protéza
(ústa) dutina, předsíň, sliznice
(nos), (krk) mandle

- b) **Nahradte druhé substantivum adjektivem podle vzoru: sklovina zubu - zubní sklovina:**
vada vývoje, štěrbina úst, korunka zubu, sliznice úst; kartáček na zuby, pasta na zuby

11. Uveďte synonyma ke slovům:

zuby, zubní protéza, defekt

12. Tvořte opozita:

zvětšení otoku -

zub vlevo dole -

horní stolička -

přední zuby -

měkké patro -

citlivost na teplé -

levá tvář -

otevřít ústa -

13. Od sloves tvořte pasivní slovesné adjektivum (singulár i plurál):

neprořezat se, spravit, vyrazit si (zub)

zaplombovat, vytrhnout, zrentgenovat, zkazit se (stolička)

14. Doplňte správnou prepozici:

- a) citlivost — chlad, teplo; studené, teplé
alergie — antibiotika
reakce — léky

- b) 1. Čistím si zuby — každém jídle. 2. Chodím pravidelně — zubnímu lékaři — prohlídku.
3. Objednejte se — sestry — kontrolu — týden. 4. — měsíc půjdu — stomatologickou operaci. 5. Bolí mě zub, musím jít — zubaři. 6. Minulý týden jsem byl — zubního lékaře, — další prohlídku půjdu — půl roku.

15. Doplňte zájmeno se - si:

posadte —, čistěte — zuby třikrát denně, vypláchněte —, sedněte — do křesla, objednejte — u sestry

16. Tvořte adverbia:

- a) pravidelný - chodíme — na zubní prohlídku
bezbolestný - vyvrtat — zub
přední, zadní - řezáky jsou —, stoličky —
častý - chodím — k zubnímu lékaři
vleklý - onemocnění chrupu probíhá —
významný - stav chrupu se po operaci — zlepšil

- b) čistím si zuby třikrát (za den)
chodím na zubní prohlídku dvakrát (za rok)
antibiotika musí brát pacient dvakrát nebo čtyřikrát (za den)
seminář máme dvakrát (za měsíc)
češtinu máme jednou (za týden)

17. Vytvořte deminutiva od následujících slov:

koruna, krk, most, zub; ruka, hlava, břicho; kartáč

18. Od verba vytvořte verbální substantivum podle vzoru: čistit si zuby - čištění zubů:

omezit sladkosti	-	— sladkostí
implantovat zub	-	— zuby
dlouho čekat	-	dlouhé —
odstranit zubní kámen, plak	-	— zubního kamene, plaků
zrentgenovat zub	-	— zuby

polykat	-	ztížené —
bezbolestně vrtat zub	-	bezbolestně — zuby
plombovat zub	-	— zuby

19. Řekněte, co dělá: zubní lékař, zubní technik, zubní laborant(ka).

20. Odpovězte na otázky:

- a) 1. Kolik zubů mají děti a kolik dospělý člověk?
 2. Jak se jmenuje dětský chrup? Jak říkáme chrupu dospělého člověka?
 3. Jaké části má zub?
- b) 1. Co děláte, aby vaše zuby zůstaly zdravé?
 2. Čistíte si pravidelně zuby? Jak často? Kolik minut?
 3. Jak často měníte zubní kartáček?
 4. Jakou pastu používáte?
 5. Jíte rád sladkosti?
 6. Které potraviny jsou pro zuby nezdравé? A které jsou zdravé?
 7. Chodíte pravidelně k zubnímu lékaři na prohlídku? Jak často?

21. U zubního lékaře (dialog).

„Ať dělám co dělám, nemohu odvyknout kouření.“

„A zkusil jste už žvýkačku?“

„Zkusil, ale nepodařilo se mi ji zapálit.“

Mladý muž v autobuse se usmívá na mladou slečnu. Slečna se také usměje a pak řekne: „Když se na mne tak hezky smějete, myslím, že byste mě měl brzy navštívit.“

Mladík je potěšen: „Opravdu? A kdy? A kam mám přijít?“

Dívka mu podala vizitku: „Do ordinace; jsem zubní lékařka.“

A warm smile is the universal language of kindness.

SKLOŇOVÁNÍ SUBSTANTIV (OPAKOVÁNÍ)

Doplňte koncovku genitivu:

a) bez prepozice:

1. Pacient se bojí (operace, rakovina, dlouhá zima, lékařské vyšetření).
2. Student se zeptal na ten problém (pan profesor, pan docent Novák, paní asistentka Horová, pan primář).

b) s prepozicí:

1. Informujte se o stavu pacienta u (pan primář, pan doktor Vacek, paní doktorka Vacková).
2. Objednejte se u (sestra).
3. V prvním ročníku jsem udělal zkoušku z (anatomie, latina, histologie).
4. Kdy budeš dělat zkoušku z (fyziologie, patologie, biofyzika, čeština)?
5. Jsem z (Anglie, Řecko, Rusko); o prázdninách jezdím do (Anglie, Řecko, Itálie, Francie, Španělsko, Švédsko, Rakousko, Německo).

Doplňte koncovku dativu:

a) bez prepozice:

1. Rozuměl jsem (pacient, pacientka, přednáška, všechno).
2. Přeju (přítel, otec, matka), aby se brzy uzdravil(a).

b) s prepozicí:

1. Pošlu vás k (odborný lékař, reumatolog, neurolog).
2. Předepíšu vám kapky proti (kašel, rýma), léky proti (horečka, bolest).
3. Děti se očkují proti (dětské infekční nemoci: spála, spalničky - PL, neštovice - PL, tuberkulóza), dospělí lidé proti (chřipka, tetanus).
4. Máte chuť k (jídlo)?

Doplňte koncovku akuzativu:

a) bez prepozice:

1. Pacient měl (teplota, horečka, angína, migréna, chřipka, ledvinová kolika, zápal plic, žlučnickový záchvat, zlomená ruka).
2. Sestra změřila nemocnému (tlak, pulz, teplota).
3. Lékař předepsal pacientovi (léky, mast, antibiotika, kapky).
4. Primář vyšetřil (pacient, pacientka, pan Novák, dítě, paní Dlouhá).
5. Lékařka dala pacientce (injekce, infuze), provedla nemocnému (punkce, artroskopie kolena).
6. Lékař prohlédl (nemocný, nemocná).
7. Chirurg transplantoval pacientovi (pravá ledvina, srdce, oční rohovka).
8. Chirurg operoval pacientce (žlučník, slepé střevo, koleno).
9. Celý den jsem studoval (fyziologie, patologie, biofyzika).

b) s prepozicí:

1. Vrchní sestra objednala pacienta na (rentgen; odborné vyšetření; kontrola; lékařská prohlídka; odběr krve).
2. Pacient se zeptal lékaře na (svůj zdravotní stav; výsledek operace; analýza krve, moči).
3. Lékař poslal pacienta na (rehabilitace; rentgen; EKG: elektrokardiogram; CT: počítačová tomografie; magnetická rezonance).
4. Pacient je alergický na (prach; pyl; léky; některé potraviny; některé chemické látky; roztoči).
5. Pacienta přivezli na (ambulance; chirurgie).

Doplňte koncovku lokálu (jen s prepozicí):

1. Pacient se informoval o (ten problém, svá choroba, ta infekční nemoc, operace).
2. Studenti mluvili o (dobrá přednáška, zajímavý seminář, pacient, ta pacientka, zkouška, operace oka, transplantace ledviny).
3. Lidé mohou být závislí na (alkohol, nikotin, drogy).
4. Některé léky musí brát pacienti po (jídlo).
5. Máte větší potíže při (pohyb, námaha) nebo v (klid)?
6. Objednejte se na vyšetření v (nemocnice).
7. O Vánocích jsem byl v (Anglie, Francie, Řecko, Španělsko).
8. Teď studuji v (Česká republika, Praha, Čechy - PL).

Doplňte koncovku instrumentálu:

a) bez prepozice:

1. Onemocněla (angína, chřipka, spála, zánět ledvin, cukrovka, tuberkulóza, rakovina, žloutenka, zápal plic).
2. Pacient trpí (zácpa, průjem, dušnost).
3. Lékař provádí vyšetření (rentgen, stetoskop, ultrazvuk, laser).
4. Pohněte (hlava, ruka, noha, palec, zápěstí).
5. Lékaři vyšetřují (poslech, poklep, pohmat).
6. Řízl jsem se (nůž, žiletka).
7. Můžete hýbat (čelist, prsty)?
8. Dýcháme (nos, ústa - PL).
9. Otrávil se (alkohol, jed; drogy, houby, toxické látky).
10. Mažte si bolavé místo (gel, mast).
11. Chirurg operuje (skalpel).
12. Pacienti se léčí (léky, tablety, prášky, vitaminy, bylinkový čaj, obklady, masáže).

b) s prepozicí:

1. V nemocnici jsem mluvil s (pan primář, doktor Marek, vrchní sestra Jandová, pacient Jan Novák, pacientka Dlouhá, paní doktorka; pacienti, pacientky).
2. Pacientka žije s (manžel, dcera, syn, děti).
3. Berte léky před (jídlo).
4. Pacientka má potíže se/s (srdce, žaludek, pravá ledvina, slinivka).

SUBSTANTIVA

	SG		PL	
NOMINATIV:				
	tvrdá	měkká	tvrdá	měkká
M	kons.	kons.	-i(-ové), -é; -y	-i(-ové), -é; -e
F	-a	-e, kons.	-y	-e(-ě), -i
N	-o	-e, -í	-a	-e, -í
GENITIV:				
M	-a; -u(-a)	-e	-ů	-ů
F	-y	-e, -i	0	-í
N	-a	-e, -í	0	-í
DATIV:				
M	-ovi; -u	-i(-ovi)	-ům	-ům
F	-e(-ě)	-i	-ám	-ím, -em
N	-u	-i, -í	-ům	-ím
AKUZATIV:				
M	-a; 0	-e; 0	-y	-e
F	-u	-i, 0	-y	-e, (-ě), -i
N	-o	-e, -í	-a	-e, -í
LOKÁL:				
M	-ovi; -u, -e(-ě)	-i(-ovi)	-ech	-ích
F	-e(-ě)	-i	-ách	-ích(-ech)
N	-u, -e(-ě)	-i, -í	-ech	-ích
INSTRUMENTÁL:				
M	-em	-em	-y	-i
F	-ou	-í	-ami	-emi(-mi)
N	-em	-em, -ím	-y	-i, -ími

PŘEDLOŽKY (PREPOZICE)

s jedním pádem:

GENITIV	DATIV	AKUZATIV	LOKÁL	INSTRUMENTÁL
z od do u vedle blízko kolem (okolo) podle pomocí během bez	k, ke kvůli díky proti (naproti)	pro	při po	s, se

se dvěma pády:

mezi		mezi
na	na	
nad		nad
před		před
pod		pod
o	o	
za		za
v, ve	v, ve	

Nothing worth learning is learned quickly.